



Heidi Sævareid
Forfatter

Legekantorskrek

Noe skjer når jeg går inn på et legekantor. Jeg blir til et barn som er redd for å gjøre noe galt.

«Unnskyld, skal jeg ...»
«Bare sett deg ned og vent, du.»
«Ja, men jeg ville gjerne ...»
«Bare sett deg ned og vent, du.»
«Jeg ...»
«Så blir det snart din tur.»

Jeg satte meg ned. Tross alt hadde jeg friskt i minne den gangen jeg spurte legesekretæren om det var lang ventetid og fikk til svar at dette ikke var en frisør-salong.

Jeg har legeskrek. Eller mer enn bare det: Jeg har *legekantorskrek*. For det skjer noe rart når jeg kommer inn på et legekantor. Jeg blir et barn. Borte blir voksenlivet, erfaringer, det jeg vet, det jeg kan. Jeg blir et barn som er redd for å bli irettesatt eller ta for mye plass. Og den frykten starter allerede på venteværelset.

Mange legesekretærer er bryske som helsesøstre fra 1950-årene. Andre er den rake motsetning, de duller med meg og spør nærmest om jeg vil ha bamse på fanget under blodprøven – en gang ble jeg faktisk kløpet i kinnet. Felles for begge typene er at jeg er redd for dem, og at jeg nesten glemmer at jeg er voksen. Følelsen følger meg helt inn til legen.

Hos legen blir man sjelden dullet med. Og avbrytelsene er gjerne mindre bryske enn i luken utenfor. Men avbrutt blir man, og det er her min legeskrek har sitt utspring. Jeg er redd for å ikke få forklart ferdig. Jeg får følelsen av å bruke opp legens tid, slik jeg også følte det hvis jeg som skoleelev prøvde å snakke med en lærer etter timen. Læreren skulle videre. Det skal legen også. Det er ikke tid til lange setninger eller vage symptomer. Og det er i alle fall ikke tid til humor, noe jeg har lett for å gripe til når jeg er nervøs. Da møter jeg legens steinansikt, og krymper enda noen centimeter på plaststolen.

Min løsning på den overveldende følelsen av tidsnød blir ofte å late som om det egentlig ikke er spesielt alvorlig, det jeg kommer for. Jeg bagatelliserer plagene jeg tross alt har oppsøkt lege for, eller jeg tar bare opp én av tingene. Det er selvsagt ikke spesielt hjelpsomt, og det gjør det vanskeligere for legen å stille en diagnose. Men jeg husker hvordan det gikk den gangen jeg ramset opp en hel del større og mindre plager som kanskje – eller kanskje ikke – kunne henge sammen og bidra til å danne et bilde av hva som var galt. Legen snappet etter pusten og sank sammen i stolen, og da han etter flere forsøk klarte å avbryte meg, sa han: «Det var da *voldsomt!*»

Jeg forstår ham godt. Ikke bare snakket jeg i flere minutter – jeg ga endog inntrykk

av at jeg hadde gjort meg noen tanker om min egen sykdom. Jeg ble en pasient som blandet seg i legens arbeid.

Så nå prøver jeg å ikke være ... voldsom. Jeg prøver å ikke være til bry. Jeg prøver å oppføre meg som en skoleelev som er blitt sendt til rektor i et ærend – jeg prøver å være snill og flink og komme meg raskt ut igjen. Og jeg er lykkelig hvis jeg har en helt enkel influensa, for da går det fort, og legen slipper å høre stort på meg.

For all del – jeg vet at dette ikke er legens skyld. Jeg forstår at 15 minutter er smertelig lite – ikke bare for pasienten, men også for legen. Jo mer tid en pasient bruker, desto mer ventetid blir det for de andre (og desto mer sannsynlig blir det at de bruker legesekretærens tid på å spørre om hvor lang ventetiden er). Få pasienter klarer å gjøre seg ferdig hos legen på oppsatt tid dersom de skal mer enn å fornye resepten. Så jeg forstår trangen til å avbryte det som fortøner seg som begynnende avhandlinger fra pasientmunn. Skrekken må jo være å ikke få pasienten ut av kontoret.

Og det er i grunnen en slags trøst i nettopp dette: At legen kanskje har like stor pasientskrek som jeg har legeskrek.

Heidi Sævareid